Contributed by Ludo De Brabander
donderdag, 06 januari 2011 - Last Updated donderdag, 06 januari 2011

De Amerikaanse pogingen om de Israëlisch-Palestijnse onderhandelingen terug op de rails te krijgen zijn in een beschamend schouwspel uitgemond. Nadat de Israëlische regering weigerde om het eind september afgelopen moratorium op de uitbreiding van de nederzettingen in de Palestijnse Westelijke Jordaanoever te hernieuwen, probeerde Washington de Israëlische regering te verleiden met een zeer aanlokkelijk omkooppakket.

Indien ze zou instemmen met een nieuw moratorium van 90 dagen was de Amerikaanse regering bereid om 20 F-35 gevechtsvliegtuigen leveren ter waarde van 3 miljard dollar. Washington zou er zich ook toe verbinden om daarna geen verdere bevriezingen meer van de nederzettingenbouw te verlangen en Israël alle nodige diplomatieke steun te verlenen met inbegrip van een veto over alle 'anti-Israël'-resoluties in de VN-Veiligheidsraad. Tot slot zou deze tijdelijk gevraagde bevriezing niet gelden voor Oost-Jeruzalem. Dit hoewel de Israëlische aanhechting ervan destijds door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties als van 'nul en generlei waarde' is bestempeld en elke Israëlische bouwactiviteit er volgens het internationaal recht evengoed illegaal is. Maar het is wel consistent met een toespraak van Obama in 2008, voor hij president werd, voor het publiek van de machtige Amerikaanse Zionistische lobby-organisatie AIPAC waarin hij zei dat Jeruzalem de ondeelbare hoofdstad zal blijven van Israël.

De Palestijnse onderhandelaars weigeren verder te onderhandelen zolang Israël blijft voortbouwen in Palestijns gebied dat het nu al meer dan veertig jaar bezet en koloniseert. In de hoop de onderhandelingen te redden en het tij alsnog te doen keren zou de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Hillary Clinton, urenlang vergeefs op de Israëlische premier Benjamin Netanyahu hebben ingepraat. Die weigerde het geboden smeergeld. De dood van wat in diplomatieke kringen steevast 'vredesproces' wordt genoemd, werd extra in de verf gezet toen Joodse kolonisten de start van de bouw van 18 nieuwe appartementen op de Olijfberg in Oost-Jeruzalem aankondigden en dat met toestemming van de Israëlische overheid. Het bouwsel wordt gefinancierd door de joods-Amerikaanse zionist Irving Moskowitz, die eerder al controverse

uitlokte met andere bouwprojecten midden in Palestijnse buurten te Oost-Jeruzalem.

Hoewel Israël zich met de bouw van de nederzettingen al tientallen jaren boven het internationaal recht plaatst, hinderde dat geenszins de relaties met de VS of de Europese Unie. De VS storten elk jaar 3 miljard dollar steun op de rekeningen van de Israëlisch regering en lijken helemaal niet van plan om aan die steun enige voorwaarden te koppelen. Dat de macht van de Israël-lobby en de Amerikaanse slaafsheid tegenover Tel Aviv grenzeloos blijkt te zijn werd deze zomer geïllustreerd. Op 8 juli openbaarde de Israëlische krant Haaretz dat de regering Obama met een plan bezig was om nucleaire brandstof te leveren aan de atoomwapenmacht Israël, wat in strijd is met het non-proliferatieverdrag. Israël weigert het non-proliferatieverdrag te ondertekenen waardoor het land zich niet onderwerpt aan het inspectieregime van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA). Het bericht kwam er luttele dagen na de stemming van een zware sanctiewet tegen Iran in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden.

De Europese Unie stelde zich kritischer op. De Europese ministers van Buitenlandse Zaken gaven begin december een verklaring vrij met de niet mis te verstane boodschap dat de Israëlische activiteiten in de "illegale nederzettingen" moeten worden stopgezet en dat er een einde moet komen aan de blokkade tegen Gaza door alle grensovergangen open te zetten voor humanitaire en commerciële goederen, maar ook voor personen. Het ging om een ongewoon strenge verklaring: "Onze visie op de nederzettingen, met inbegrip Oost-Jeruzalem, is duidelijk: ze zijn illegaal volgens het internationaal recht en een hinderpaal voor vrede".

Maar zoals dat wel meer gebeurt in dit dossier, bleef het bij woorden. De Europese Unie ging niet zover om het voorbeeld van Brazilië, Argentinië en Uruguay te volgen om de Palestijnse staat te erkennen binnen de grenzen van 1967 – de 'Groene Lijn' - met Oost-Jeruzalem als hoofdstad. Saeb Erekat, de Palestijnse onderhandelaar, vroeg zo'n erkenning aan Catherine Ashton, de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van de EU en verklaarde: "Het is tijd voor de landen in de wereld die de Palestijnse staat met de grenzen van 1967 en Oost-Jeruzalem als hoofdstad nog niet hebben erkend, dat alsnog te doen als ze de twee-staten-oplossing willen behouden". Erekat kon in de media zijn ongenoegen niet verbergen en zei dat Israël de keuze had tussen nederzettingen en vrede, maar dat het voor nederzettingen koos. De Palestijnse Autoriteit wil nu de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties vragen om de Israëlische bouwactiviteiten in de nederzettingen te veroordelen.

Veel zal de Palestijnse demarche niet veranderen. De internationale machtsverhoudingen zijn al decennia lang de Palestijnse zaak weinig genegen. Net als de VS houdt de Europese Unie vast aan het standpunt dat vrede enkel mogelijk is via onderhandelingen, ook al worden deze door Israël misbruikt om een twee-staten-oplossing door de voldongen feitenpolitiek te ondergraven. In de VS staat de politieke wereld sterk onder invloed van de zionistische lobby. Zes volksvertegenwoordigers loodsten met succes een resolutie van AIPAC door het Huis van Afgevaardigden, waarin elke oplossing buiten onderhandelingen om wordt verworpen. De kans dat de veiligheidsraad een veroordeling uitspreekt is evenzeer miniem omdat dit bijna zeker op een veto zal botsen van de VS.

Oslo definitief ten grave gedragen

De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) legde zich al in 1988 neer bij de opdeling van historisch Palestina toen ze in Algiers de onafhankelijkheid van Palestina uitriep en vervolgens vroeg om onderhandelingen te starten op basis van de VN-Veiligheidsraad-resoluties 242 en 338, wat in praktijk de formele aanvaarding van de staat Israël inhield. Met de ondertekening van de Oslo-akkoorden in 1993 herhaalde de PLO dat de onderhandelingen gebaseerd moesten zijn op beide VN-resoluties, daarmee een duidelijke optie nemende voor een staat met de Groene Lijn als grens. Maar inmiddels stelt de uiterst rechtse Israëlische regering zich daar niet langer tevreden mee en eist ze dat de Palestijnen deze staat erkennen als Joodse staat. Los van het feit dat compleet onduidelijk is over welke staat het gaat, binnen welke grenzen, degradeert dit de Palestijnse

minderheid – ongeveer 20 % van de bevolking – tot tweederangsburgers, hoewel ze over een domicilie in Israël met Israëlische paspoort beschikt.

Daarnaast heeft Israël nooit de VN-definitie van 'bezette gebieden' aanvaard en blijft het systematisch spreken over betwiste gebieden of – binnen het Israëlische politiek spectrum – over Judea en Samaria, de Bijbelse namen die moeten onderstrepen dat de Westelijke Jordaanoever in essentie Israëlisch grondgebied is. Vandaar ook dat de Israëlische politiek er vanaf 1993 uit bestond om zoveel mogelijk gebied te koloniseren om het achteraf formeel bij Israël te annexeren. Sinds de ondertekening van Oslo heeft Israël dan ook grote landhonger getoond en er alles aan gedaan om het basisprincipe van de onderhandelingen, een Palestijnse staat op basis van Resolutie 242, dus langs de Groene Lijn, onmogelijk te maken. Op 10 jaar tijd zou de joodse bevolking in de illegale nederzettingen in de Westelijke Jordaanoever – zonder Oost-Jeruzalem – verdubbelen tot ongeveer 230.000 in 2003. In die periode viel ook de eerste ambtstermijn van Netanyahu als premier (1996 – 1999) die zich publiekelijk nooit enthousiast toonde over de Oslo-akkoorden, maar achter de schermen er effectief alles aan deed om ze te kelderen. In een video-opname van 2001 die sinds deze zomer op internet is te zien, zegt Netanyahu dat hij de akkoorden danig wil interpreteren dat "het voor mij mogelijk wordt om de 'rush' naar de terugkeer van '67 (wapenbestand) lijnen te stoppen" en gaat hij er prat op dat hij Oslo heeft gestopt. In diezelfde video vervolgt Netanyahu: "Amerika is een geval dat gemakkelijk in de juiste richting kan bewogen worden. Zij (de Amerikanen) zullen ons niet lastig vallen."

Netanyahu vatte hiermee de essentie van het Israëlische beleid samen. De Israëlische historicus, Ilan Pappe, spreekt van een hegemonische (en zionistische) interpretatie van de twee-staten-oplossing die uiteindelijk tot op vandaag ook door de relevante internationale spelers, en in het bijzonder de VS, wordt aanvaard. In die interpretatie is de kwestie van de Palestijnse vluchtelingen van de onderhandelingsagenda gehaald – want in strijd met de idee van een 'Joodse staat' Israël – en krijgt Israël de volledige controle over het Palestijnse luchtruim, de territoriale wateren, de buitengrenzen. De Amerikaanse knieval voor Israël en de Europese passiviteit en onenigheid hebben de onderhandelingen naar een dood spoor gevoerd.

Dit artikel verscheen eerder op Uitpers, webzine voor internationale politiek